Kezelésközpontú Önsértés Kérdőív (Self-Injury Questionnaire-Treatment Related, SIQ-TR)*

Reinhardt Melinda[1,2]

[1] ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem, Pszichológiai Intézet
[2] Zuglói Egészségügyi Szolgálat, Gyermek- és Serdülőpszichiátria

A kérdőív elméleti háttere

A nem öngyilkossági szándékkal történő önsértés (non-suicidal self-injury, NSSI) a saját test felületének szándékos megsértését jelenti, mely különféle módokon történhet (Claes és Vandereycken, 2007a). Ilyen önsértő viselkedésforma például a saját testfelület szándékos megvágása, megégetése, megütése, megharapása vagy megkarmolása. Fontos, hogy mindezt a személy öngyilkossági szándék nélkül teszi. Több szerző (pl. Claes és Vandereycken, 2007b) ehhez azt is hozzáteszi, hogy az NSSI-cselekedetek további kritériuma, hogy szociálisan nem elfogadott viselkedésminták. Az NSSI jelentős és növekvő mértékű magatartási probléma főként serdülők (pl. Jacobson és Gould, 2007; Lloyd-Richardson, Perrine, Dierker és Kelley, 2007; In-Albon, Ruf és Schmid, 2013) és fiatal felnőttek körében (pl. Saraff és Pepper, 2014), de normatív felnőtt populációban is 1-4% közé teszik a megjelenési valószínűségét (Briere és Gil, 1998; Klonsky, Oltmanns és Tukrheimer, 2003; Klonsky, 2011). Gyakori jelenség továbbá pszichés problémákkal küzdők esetében (pl. Washburn, Potthoff, Juzwin és Styer, 2015). A DSM-IV-TR-ben (APA, 2000) az önsértő és öngyilkos viselkedés a borderline személyiségzavar egyik meghatározó tüneteként szerepel. Emellett a DSM-5 (APA, 2013) függelékében megtalálható egy új kategória, az ún. nem öngyilkossági szándékú önsértészavar (Non-suicidal self-injury disorder, NSSID) is. NSSI-cselekedetek azonban önmagukban – borderline karakterisztikumok és NSSID jelenléte nélkül – is megjelenhetnek. A jelenségkör vizsgálata több szempontból fontos: (1) egyrészt további testi és pszichológiai problémákat, akár komoly egészségkárosodást is eredményezhet (Veague, Collins és Levitt, 2008); (2) másrészt az önsértés számos diszfunkcionális működésmóddal (pl. maladaptív érzelemreguláció, pl. Houben és mtsai., 2016; Zelkowitz, Porter, Heiman és Cole, 2017) és pszichés problémával asszociálódik (pl. Victor és Klonsky, 2014), (3) harmadrészt az önsértés rizikófaktora lehet a szuicid viselkedésnek is (Andover és Gibb, 2010). Az NSSI-cselekedetek minél részletesebb feltárása a jelenség mélyebb megértése szempontjából kiemelt jelentőséggel bír.

Célkitűzés

Az elmúlt évtizedekben számos mérőeszközt kialakítottak az NSSI-viselkedés mérésére (ennek áttekintésére ld. Sansone és Sansone (2010) összefoglalóját). Ezek közül több csupán az önsértő viselkedés fajtáit, megjelenését és előfordulási gyakoriságát mérte fel (pl. Deliberate Self-Harm Inventory, DSHI, Gratz, 2001). Mások rendkívül hosszúak voltak (pl. Self-Harm Behavior Survey, Favazza, 1986) vagy az öngyilkosságra is rákérdeztek (pl. DSHI, Gratz, 2001).

A belga Laurence Claes és Walter Vandereycken azzal a hiánypótló céllal alakították ki önkitöltős NSSI-kérdőívüket, a Kezelésközpontú Önsértés Kérdőív (Self-Injury Questionnaire-Treatment Related, SIQ-TR) elnevezésű mérőeszközt (Claes és Vandereycken, 2007b), hogy az egyes, nem öngyilkossági szándékkal történő önsértő viselkedésformák típusa és gyakorisága mellett több, az NSSI szempontjából fontos változót is felmérjenek. Így például az önsértő magatartás előtt és után megjelenő érzéseket, azok esetleges változását, vagy az NSSI-cselekedet okát. Kérdőívüket a klinikai populációban megjelenő önsértés felmérésére dolgozták ki, kiemelt fontosságúnak tartva azoknak a külső és belső tényezőknek a feltárását, melyek önsértő viselkedéshez vezetnek.

* Reinhardt Melindát a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal – NKFIH a PD 128332 számú elnyert pályázat keretében

CamScanner

A kérdőív bemutatása

A mérőeszköz külön-külön ötféle önsértő viselkedésforma (ha valaki megkarmolja/megüti/megvágja/megégeti/megharapja önmagát) kapcsán kérdez rá az alábbiakra. Továbbá a személy hatodik lehetőségként jelezhet egy olyan önsértési formát is, ami az előzőekben nem szerepelt, de ő maga élt azzal. Egy személy – amennyiben többféle önsértési módot is használt – több önsértő viselkedésre vonatkoztatva is kitölti a kérdőívet.

A kérdőív az adott önsértő viselkedés kapcsán az (I) első egységben arra kérdez rá, hogy az önsértő személy az adott viselkedést (1) mikor tette utoljára, (2) melyik testrészét/testrészeit sértette meg a legtöbbször, (3) az elmúlt hónapban hány napon történt ilyen, (4) egy nap alatt átlagosan hányszor fordult elő, (5) milyen gyakran és (6) mekkora mértékben érzett közben fájdalmat. Minden kérdés esetében előre adott válaszlehetőségek közül választhat. Lényeges, amennyiben az első kérdésre a személy válasza, hogy az adott önsértés több hónapja történt, akkor a következő önsértésforma kérdéseire kell áttérnie. A kérdőívet az adott önsértő viselkedés kapcsán tehát csak akkor kell kitöltenie a vizsgálati személynek, ha az önsértés egy hónapon belül történt. A mérőeszköz így csak az aktuális/közelmúltbeli önsértést méri fel részletességgel.

A (II) második nagyobb egység négy kérdést tartalmaz az önsértő cselekedettel kapcsolatban: 4 fokú skálán (1 = soha és 4 = mindig) méri fel az eltervezettséget, a cselekvés tudatossági szintjét, a sebek ellátását, illetve eltitkolását.

A (III) harmadik fő egység azokat az érzéseket méri fel az önsértés előtt és után, melyeket a személy átélhetett. Itt 9-9 érzés szerepel (pl. boldogság, szomorúság, bűntudat), valamint egy tizediket a kitöltő nevezhet meg, ha a 9 felsorolt érzésen kívül más érzést is átélt, és értékelheti annak súlyosságát egy ötfokozatú skálán (1 = egyáltalán nem és 5 = nagyon-nagyon). Az érzelmek négy skálát építenek fel: pozitív érzelmek az önsértés előtt; negatív érzelmek az önsértés előtt; pozitív érzelmek az önsértés után és negatív érzelmek az önsértés után.

Az utolsó (IV) nagy egység az adott önsértő viselkedés hátterében meghúzódó okokat hivatott feltárni (Pl. „Miért csinálta mindezt? Miért szokta megkarmolni/megcsikarni magát?"). Ahogyan az érzések esetében, itt is ötfokú skálán jelölheti be valaki, hogy az adott ok jellemző-e rá, amikor önsért (1 = egyáltalán nem és 5 = nagyon-nagyon). 14 okot (pl. „Hogy elkerüljem vagy elnyomjam a fájdalmas gondolatokat vagy emlékeket.") ítél meg a kitöltő aszerint, hogy az mekkora szerepet játszott az önsértő viselkedés során, s lehetősége van arra is, hogy egy olyan okot is leírjon, ami az előzőekben nem szerepelt, de nála hangsúlyos az önsértő viselkedés végrehajtásakor. A lehetséges okok sorát (önsértés-funkciók) Claes és Vandereycken, (2007b) a korábbi szakirodalomra alapozva állították össze (Herpertz, 1995; Vanderlinden és Vandereycken, 1997; Suyemoto, 1998; Brown, Comtois és Linehan, 2002). Ilyen funkció lehet például az önsértés önmegnyugtató, stimuláló, önbüntető, öndestruáló vagy éppen figyelemfelhívó szerepe.

Nock és Prinstein (2004, 2005) rendszerezése két dimenzió mentén négy elsődleges funkcióját írja le az önsértésnek: az önsértés lehet (1) automatikus vagy szociális célú, illetve (2) indulhat pozitív (valamilyen állapot elérése a cél) vagy negatív (valamilyen állapot elkerülése a cél) megerősítés miatt. Az automatikus-pozitív megerősítő funkció akkor áll fenn, amikor a személy azért végez önsértést, hogy valamilyen általa vágyott állapotot elérjen (pl. érezzen valamit, még akkor is, ha az fájdalom vagy pl. „Hogy némi örömöt érezzen."). Automatikus-negatív funkció esetén a személy valamilyen negatív érzelmi állapotot szeretne elkerülni vagy csökkenteni (pl. „Hogy elkerüljem vagy elnyomjam a negatív érzéseket."). A szociális-pozitív megerősítés során az önsértést azért végzi a személy, hogy figyelmet szerezzen másoktól vagy valamit elérhessen a környezetétől (pl. „Hogy figyelmet kapjak másoktól."). A szociális-negatív funkció azokat az okokat foglalja össze, melyekben az önsértő viselkedés azért történik, hogy a személy valamilyen társas feladat vagy interperszonális követelmény alól kibújhasson, vagy elkerüljön valamilyen büntetést (pl. „Hogy elkerüljem azt, hogy valami olyan kellemetlen dolgot csináljak, amit nem akarok megtenni."). A SIQ-TR a négy funkció közül hármat mér fel. A három funkcionalitásskála a következő: automatikus-pozitív megerősítő funkció, automatikus-negatív megerősítő funkció és pozitív szociális megerősítés (Claes és Vandereycken, 2007b).

A kérdőívet Reinhardt Melinda és Kökönyei Gyöngyi fordították magyarra 2017-ben az eredeti szerzők engedélyével. A hazai adaptáció eredményeit Reinhardt és munkatársai közölték (Reinhardt, Drubina, Horváth és Kökönyei, 2020). A kérdőív szabadon felhasználható.

CamScanner

Pszichometriai jellemzők

A SIQ-TR-t bevezető tanulmányukban Claes és Vandereycken (2007b) evészavarral küzdő nők csoportjában igazolták a mérőeszköz megbízhatóságát és validitását. Az I. és a II. nagy egység értékelése kérdésenként történik, skálaképzésre itt nem nyílik lehetőség. Innen képet kaphatunk az adott önsértő viselkedés megjelenésének idői, gyakorisági stb. adatairól. A III., azaz az önsértő tett előtt és után átélt érzelmek esetén főkomponens-analízissel két-két nagyobb faktort azonosítottak: negatív érzések és pozitív érzések. A négy érzelmi skála belső konzisztenciája a mérsékelttől a kiválóig terjed. Magyarországi javítóintézeti neveltek mintáján hasonló megbízhatósági adatok születtek az abban a populációban leggyakoribb önsértésforma, az ütés esetében. Mind a pozitív, mind a negatív érzelmek esetében – mindegyik önsértési formát tekintve – az önsértés előtti és utáni érzelmi állapotok közepesen vagy erősen korrelálnak, ami a vizsgált érzelmi faktorok megfelelő reliabilitását támasztja alá (Reinhardt és mtsai., 2020).

Claes és Vandereycken (2007b) vizsgálatában – az elvártaknak megfelelően – a Negatív érzelmek önsértés előtt és a Negatív érzelmek önsértés után skálák pozitív, bár gyenge együttjárást mutattak az SCL-90 tünetbecslő skála szorongás és depresszió alskáláival, míg a Pozitív érzelmek önsértés előtt és után skálák negatívan kapcsolódtak a szorongásos és a depresszív tünetekhez, ám utóbbiak nem szignifikáns mértékben.

A IV., az okokat firtató részt feltáró faktorelemzéssel vizsgálták, ahol három faktort tudtak azonosítani. A fentebb részletezett (1) automatikus-pozitív megerősítő funkció, (2) automatikus-negatív megerősítő funkció és (3) pozitív szociális megerősítés faktorok körvonalazódtak, melyek együttesen a variancia 56%-át fedték le. Az automatikus negatív megerősítés faktor gyenge, illetve közepes mértékben korrelált az önsértés előtti és utáni negatív érzelmekkel, valamint az önsértést követő pozitív érzelmekkel, ahogyan a befelé fordított düh mértékével is. Az automatikus pozitív megerősítő funkció az önsértés előtti és utáni negatív emóciókkal, a személy saját maga felé fordított dühével, valamint az önsértés eredményeképpen keletkező sebek elrejtésével kapcsolódott szignifikáns módon, közepes erősséggel. A szociális pozitív megerősítő funkció az önsértés előtt és után megjelenő pozitív érzésekkel, a környezet felé irányuló dühvel, az önsértő cselekedet eltervezésével és a sebek elrejtésére való törekvéssel járt együtt gyenge, illetve közepes mértékben, utóbbival fordított módon.

A belsőkonzisztencia-mutatók megfelelőnek bizonyultak a három funkcionalitás skála esetében (Claes és Vandereycken, 2007b). A korábban említett hazai vizsgálatban (Reinhardt és mtsai., 2020), javítóintézeti neveltek körében a három ok-faktor szintén megbízhatónak bizonyult a mintában leggyakoribb önsértésforma, az ütés kapcsán.

További információk

Lényeges, hogy a kérdőív – bár elnevezésében és eredeti szándékában is klinikai populációk körében hivatott felmérni az NSSI-viselkedés jellemzőit – normatív mintákon is kiválóan alkalmazható a nem szuicidális önsértés alapos felmérésére. Így a klinikai gyakorlatban való felhasználása mellett alkalmazása – például szűrőeszközként – ajánlható a tanácsadás vagy az iskolapszichológia területén is. A SIQ-TR kérdéseit továbbá mind felnőttek, mind serdülők jól megértik. Speciális populációkban (pl. börtönpopuláció, javítóintézeti neveltek), ahol a megértés például tanulási nehézségek nagyobb arányú előfordulása miatt nehezített, a IV. nagyobb egység értelmezése segítséget igényelhet (pl. Reinhardt és mtsai., 2020).

CamScanner

Melléklet

Kezelésközpontú Önsértés Kérdőív (SIQ-TR-HU)

Az önsértő viselkedés a saját test felületének különböző módú, szándékos, önmagunk által okozott megsértését jelenti (pl. saját magunk megvágása, megégetése), de mindez öngyilkossági szándék nélkül történik (azaz, aki ezt teszi, nem akar meghalni).

Ebben a kérdőívben **ötféle önsértő viselkedésre kérdezünk rá: amikor valaki megkarmolja, megüti, megvágja, megégeti és/vagy megharapja magát.**

Minden önsértő viselkedésformával kapcsolatban megkérdezzük, hogy tettél-e már olyat, és ha igen, akkor további információkat kérünk arról (pl. gyakorisága, átélt érzéseid, gondolataid stb.).

Ha előfordult, hogy olyan módon sértetted meg magad, amelyet nem soroltunk fel (pl. jelentősebb mennyiségű haj kitépése), akkor azt az utolsó oldalon leírhatod, részletezheted.

Köszönjük az együttműködésed!

A1 Mikor *KARMOLTAD MEG* (csikartad meg) magad szándékosan úgy utoljára, hogy az vérzett is?

- kevesebb, mint egy hete (→ ugorj az A2 kérdésre)
- egy hete (→ ugorj az A2 kérdésre)
- egy hónapja (→ ugorj az A2 kérdésre)
- néhány hónapja (→ ugorj a B1 kérdésre)
- több mint egy éve (→ ugorj a B1 kérdésre)
- soha (→ ugorj a B1 kérdésre)

A2 Melyik testrészed/testrészeid sértetted meg így (karmolással) a legtöbbször? (Több választás is lehetséges.)

- fej, nyak
- karok, kezek, ujjak, körmök
- törzs, has, fenék
- lábak, lábfej, talp, lábujjak
- mellek, nemi szervek

A3 Az elmúlt egy hónapban hány napon történt ilyen?

- 1-5 nap között
- 6-10 nap között
- 11-15 nap között
- több mint 15 napon

A4 Egy nap alatt átlagban hányszor fordult mindez elő?

- kevesebb mint egyszer egy nap / egyáltalán nem fordult elő
- 1-szer vagy 2-szer egy nap
- 3-szor vagy 4-szer egy nap
- 5-ször vagy annál többször egy nap

A5 Milyen gyakran éreztél közben fájdalmat?

- soha
- néha
- gyakran
- mindig

A6 Mennyire (milyen mértékben) éreztél közben fájdalmat?

- semennyire
- enyhén
- közepesen
- erősen
- nagyon erősen

A7 Amikor ezt tettem, akkor...				
1 = Soha; 2 = Néha; 3 = Gyakran; 4 = Mindig				
Azt előre pontosan elterveztem.	1	2	3	4
Tudatában voltam annak, hogy hogyan történt mindez.	1	2	3	4
Elláttam a sebe(i)met.	1	2	3	4
Eltitkoltam mindezt mások elől.	1	2	3	4

CamScanner

1 = Egyáltalán nem; 2 = Egy kicsit; 3 = Közepesen; 4 = Nagyon; 5= Nagyon-nagyon

A8 Mit éreztél közvetlenül AZELŐTT, hogy ez megtörtént?					
Boldogságot, örömöt	1	2	3	4	5
Megkönnyebbülést	1	2	3	4	5
Idegességet	1	2	3	4	5
Unalmat	1	2	3	4	5
Haragudtam magamra	1	2	3	4	5
Haragudtam másokra	1	2	3	4	5
Szorongást, aggodalmat	1	2	3	4	5
Szomorúságot	1	2	3	4	5
Bűntudatot	1	2	3	4	5
Mást is éreztem (ha igen, írd le, mit):.....	1	2	3	4	5

A9 Mit éreztél közvetlenül AZUTÁN, hogy ez megtörtént?					
Boldogságot, örömöt	1	2	3	4	5
Megkönnyebbülést	1	2	3	4	5
Idegességet	1	2	3	4	5
Unalmat	1	2	3	4	5
Haragudtam magamra	1	2	3	4	5
Haragudtam másokra	1	2	3	4	5
Szorongást, aggodalmat	1	2	3	4	5
Szomorúságot	1	2	3	4	5
Bűntudatot	1	2	3	4	5
Mást is éreztem (ha igen, írd le, mit):.....	1	2	3	4	5

A10 Miért csináltad mindezt? (Miért szoktad megkarmolni/megcsikarni magadat?)					
Hogy némi örömöt érezzek	1	2	3	4	5
Hogy elkerüljem vagy elnyomjam a negatív érzéseket	1	2	3	4	5
Hogy elkerüljem vagy elnyomjam a fájdalmas gondolatokat vagy emlékeket	1	2	3	4	5
Hogy egy homályos, kábult vagy eltompult állapotba kerüljek	1	2	3	4	5
Hogy figyelmet kapjak másoktól	1	2	3	4	5
Hogy kimeneküljek egy homályos, kábult vagy eltompult állapotból	1	2	3	4	5
Hogy megbüntessem magam	1	2	3	4	5
Hogy elcsúfítsam magam	1	2	3	4	5
Hogy elkerüljem vagy elnyomjam az öngyilkossági gondolatokat	1	2	3	4	5
Hogy megmutassam magamnak, hogy milyen erős vagyok	1	2	3	4	5
Hogy megmutassam másoknak, hogy milyen erős vagyok	1	2	3	4	5
Hogy elkerüljem azt, hogy valami olyan kellemetlen dolgot csináljak, amit nem akarok megtenni	1	2	3	4	5
Hogy ne kelljen iskolába menni vagy dolgozni, vagy valami mást csinálni	1	2	3	4	5
Hogy ne kelljen másokkal együtt lennem	1	2	3	4	5
Más ok miatt tettem (írd ide, hogy miért):.....	1	2	3	4	5

CamScanner

B1 Mikor *ÜTÖTTED MEG* magad szándékosan utoljára?

- kevesebb, mint egy hete (→ ugorj a B2 kérdésre)
- egy hete (→ ugorj a B2 kérdésre)
- egy hónapja (→ ugorj a B2 kérdésre)
- néhány hónapja (→ ugorj a C1 kérdésre)
- több mint egy éve (→ ugorj a C1 kérdésre)
- soha (→ ugorj a C1 kérdésre)

B2 Melyik testrészed/testrészeid sértetted meg így (hogy megütötted) a legtöbbször? (Több választás is lehetséges.)

- fej, nyak
- karok, kezek, ujjak, körmök
- törzs, has, fenék
- lábak, lábfej, talp, lábujjak
- mellek, nemi szervek

B3 Az elmúlt egy hónapban hány napon történt ilyen?

- 1-5 nap között
- 6-10 nap között
- 11-15 nap között
- több mint 15 napon

B4 Egy nap alatt átlagban hányszor fordult mindez elő?

- kevesebb mint egyszer egy nap / egyáltalán nem fordult elő
- 1-szer vagy 2-szer egy nap
- 3-szor vagy 4-szer egy nap
- 5-ször vagy annál többször egy nap

B5 Milyen gyakran éreztél közben fájdalmat?

- soha
- néha
- gyakran
- mindig

B6 Mennyire (milyen mértékben) éreztél közben fájdalmat?

- semennyire
- enyhén
- közepesen
- erősen
- nagyon erősen

B7 Amikor ezt tettem, akkor...				
1 = Soha; 2 = Néha; 3 = Gyakran; 4 = Mindig				
Azt előre pontosan elterveztem.	1	2	3	4
Tudatában voltam annak, hogy hogyan történt mindez.	1	2	3	4
Elláttam a sebe(i)met.	1	2	3	4
Eltitkoltam mindezt mások elől.	1	2	3	4

1 = Egyáltalán nem; 2 = Egy kicsit; 3 = Közepesen; 4 = Nagyon; 5= Nagyon-nagyon

B8 Mit éreztél közvetlenül AZELŐTT, hogy ez megtörtént?					
Boldogságot, örömöt	1	2	3	4	5
Megkönnyebbülést	1	2	3	4	5
Idegességet	1	2	3	4	5
Unalmat	1	2	3	4	5
Haragudtam magamra	1	2	3	4	5
Haragudtam másokra	1	2	3	4	5
Szorongást, aggodalmat	1	2	3	4	5
Szomorúságot	1	2	3	4	5
Bűntudatot	1	2	3	4	5
Mást is éreztem (ha igen, írd le, mit):.....	1	2	3	4	5

CamScanner

B9 Mit éreztél közvetlenül AZUTÁN, hogy ez megtörtént?					
Boldogságot, örömöt	1	2	3	4	5
Megkönnyebbülést	1	2	3	4	5
Idegességet	1	2	3	4	5
Unalmat	1	2	3	4	5
Haragudtam magamra	1	2	3	4	5
Haragudtam másokra	1	2	3	4	5
Szorongást, aggodalmat	1	2	3	4	5
Szomorúságot	1	2	3	4	5
Bűntudatot	1	2	3	4	5
Mást is éreztem (ha igen, írd le, mit):.....	1	2	3	4	5

B10 Miért csináltad mindezt? (Miért szoktad megütni magadat?)					
Hogy némi örömöt érezzek	1	2	3	4	5
Hogy elkerüljem vagy elnyomjam a negatív érzéseket	1	2	3	4	5
Hogy elkerüljem vagy elnyomjam a fájdalmas gondolatokat vagy emlékeket	1	2	3	4	5
Hogy egy homályos, kábult vagy eltompult állapotba kerüljek	1	2	3	4	5
Hogy figyelmet kapjak másoktól	1	2	3	4	5
Hogy kimeneküljek egy homályos, kábult vagy eltompult állapotból	1	2	3	4	5
Hogy megbüntessem magam	1	2	3	4	5
Hogy elcsúfítsam magam	1	2	3	4	5
Hogy elkerüljem vagy elnyomjam az öngyilkossági gondolatokat	1	2	3	4	5
Hogy megmutassam magamnak, hogy milyen erős vagyok	1	2	3	4	5
Hogy megmutassam másoknak, hogy milyen erős vagyok	1	2	3	4	5
Hogy elkerüljem azt, hogy valami olyan kellemetlen dolgot csináljak, amit nem akarok megtenni	1	2	3	4	5
Hogy ne kelljen iskolába menni vagy dolgozni, vagy valami mást csinálni	1	2	3	4	5
Hogy ne kelljen másokkal együtt lennem	1	2	3	4	5
Más ok miatt tettem (írd ide, hogy miért):.....					

CamScanner

C1 Mikor *VÁGTAD MEG* magad szándékosan utoljára?

- kevesebb, mint egy hete (→ ugorj a C2 kérdésre)
- egy hete (→ ugorj a C2 kérdésre)
- egy hónapja (→ ugorj a C2 kérdésre)
- néhány hónapja (→ ugorj a D1 kérdésre)
- több mint egy éve (→ ugorj a D1 kérdésre)
- soha (→ ugorj a D1 kérdésre)

C2 Melyik testrészed/testrészeid sértetted meg így (megvágással) a legtöbbször? (Több választás is lehetséges.)

- fej, nyak
- karok, kezek, ujjak, körmök
- törzs, has, fenék
- lábak, lábfej, talp, lábujjak
- mellek, nemi szervek

C3 Az elmúlt egy hónapban hány napon történt ilyen?

- 1-5 nap között
- 6-10 nap között
- 11-15 nap között
- több mint 15 napon

C4 Egy nap alatt átlagban hányszor fordult mindez elő?

- kevesebb mint egyszer egy nap / egyáltalán nem fordult elő
- 1-szer vagy 2-szer egy nap
- 3-szor vagy 4-szer egy nap
- 5-ször vagy annál többször egy nap

C5 Milyen gyakran éreztél közben fájdalmat?

- soha
- néha
- gyakran
- mindig

C6 Mennyire (milyen mértékben) éreztél közben fájdalmat?

- semennyire
- enyhén
- közepesen
- erősen
- nagyon erősen

C7 Amikor ezt tettem, akkor...				
1 = Soha; 2 = Néha; 3 = Gyakran; 4 = Mindig				
Azt előre pontosan elterveztem.	1	2	3	4
Tudatában voltam annak, hogy hogyan történt mindez.	1	2	3	4
Elláttam a sebe(i)met.	1	2	3	4
Eltitkoltam mindezt mások elől.	1	2	3	4

1 = Egyáltalán nem; 2 = Egy kicsit; 3 = Közepesen; 4 = Nagyon; 5= Nagyon-nagyon

C8 Mit éreztél közvetlenül AZELŐTT, hogy ez megtörtént?					
Boldogságot, örömöt	1	2	3	4	5
Megkönnyebbülést	1	2	3	4	5
Idegességet	1	2	3	4	5
Unalmat	1	2	3	4	5
Haragudtam magamra	1	2	3	4	5
Haragudtam másokra	1	2	3	4	5
Szorongást, aggodalmat	1	2	3	4	5
Szomorúságot	1	2	3	4	5
Bűntudatot	1	2	3	4	5
Mást is éreztem (ha igen, írd le, mit):.....	1	2	3	4	5
	1	2	3	4	5

CamScanner

C9 Mit éreztél közvetlenül AZUTÁN, hogy ez megtörtént?					
Boldogságot, örömöt	1	2	3	4	5
Megkönnyebbülést	1	2	3	4	5
Idegességet	1	2	3	4	5
Unalmat	1	2	3	4	5
Haragudtam magamra	1	2	3	4	5
Haragudtam másokra	1	2	3	4	5
Szorongást, aggodalmat	1	2	3	4	5
Szomorúságot	1	2	3	4	5
Bűntudatot	1	2	3	4	5
Mást is éreztem (ha igen, írd le, mit):.....	1	2	3	4	5

C10 Miért csináltad mindezt? (Miért szoktad megvágni magadat?)					
Hogy némi örömöt érezzek	1	2	3	4	5
Hogy elkerüljem vagy elnyomjam a negatív érzéseket	1	2	3	4	5
Hogy elkerüljem vagy elnyomjam a fájdalmas gondolatokat vagy emlékeket	1	2	3	4	5
Hogy egy homályos, kábult vagy eltompult állapotba kerüljek	1	2	3	4	5
Hogy figyelmet kapjak másoktól	1	2	3	4	5
Hogy kimeneküljek egy homályos, kábult vagy eltompult állapotból	1	2	3	4	5
Hogy megbüntessem magam	1	2	3	4	5
Hogy elcsúfítsam magam	1	2	3	4	5
Hogy elkerüljem vagy elnyomjam az öngyilkossági gondolatokat	1	2	3	4	5
Hogy megmutassam magamnak, hogy milyen erős vagyok	1	2	3	4	5
Hogy megmutassam másoknak, hogy milyen erős vagyok	1	2	3	4	5
Hogy elkerüljem azt, hogy valami olyan kellemetlen dolgot csináljak, amit nem akarok megtenni	1	2	3	4	5
Hogy ne kelljen iskolába menni vagy dolgozni, vagy valami mást csinálni	1	2	3	4	5
Hogy ne kelljen másokkal együtt lennem	1	2	3	4	5
Más ok miatt tettem (írd ide, hogy miért):.....	1	2	3	4	5

CamScanner

D1 Mikor *ÉGETTED MEG* magad szándékosan utoljára?

- kevesebb, mint egy hete (→ ugorj a D2 kérdésre)
- egy hete (→ ugorj a D2 kérdésre)
- egy hónapja (→ ugorj a D2 kérdésre)
- néhány hónapja (→ ugorj az E1 kérdésre)
- több mint egy éve (→ ugorj az E1 kérdésre)
- soha (→ ugorj az E1 kérdésre)

D2 Melyik testrészed/testrészeid sértetted meg így (megégetéssel) a legtöbbször? (Több választás is lehetséges.)

- fej, nyak
- karok, kezek, ujjak, körmök
- törzs, has, fenék
- lábak, lábfej, talp, lábujjak
- mellek, nemi szervek

D3 Az elmúlt egy hónapban hány napon történt ilyen?

- 1-5 nap között
- 6-10 nap között
- 11-15 nap között
- több mint 15 napon

D4 Egy nap alatt átlagban hányszor fordult mindez elő?

- kevesebb mint egyszer egy nap / egyáltalán nem fordult elő
- 1-szer vagy 2-szer egy nap
- 3-szor vagy 4-szer egy nap
- 5-ször vagy annál többször egy nap

D5 Milyen gyakran éreztél közben fájdalmat?

- soha
- néha
- gyakran
- mindig

D6 Mennyire (milyen mértékben) éreztél közben fájdalmat?

- semennyire
- enyhén
- közepesen
- erősen
- nagyon erősen

D7 Amikor ezt tettem, akkor...				
1 = Soha; 2 = Néha; 3 = Gyakran; 4 = Mindig				
Azt előre pontosan elterveztem.	1	2	3	4
Tudatában voltam annak, hogy hogyan történt mindez.	1	2	3	4
Elláttam a sebe(i)met.	1	2	3	4
Eltitkoltam mindezt mások elől.	1	2	3	4

1 = Egyáltalán nem; 2 = Egy kicsit; 3 = Közepesen; 4 = Nagyon; 5= Nagyon-nagyon

D8 Mit éreztél közvetlenül AZELŐTT, hogy ez megtörtént?					
Boldogságot, örömöt	1	2	3	4	5
Megkönnyebbülést	1	2	3	4	5
Idegességet	1	2	3	4	5
Unalmat	1	2	3	4	5
Haragudtam magamra	1	2	3	4	5
Haragudtam másokra	1	2	3	4	5
Szorongást, aggodalmat	1	2	3	4	5
Szomorúságot	1	2	3	4	5
Bűntudatot	1	2	3	4	5
Mást is éreztem (ha igen, írd le, mit):.....	1	2	3	4	5
	1	2	3	4	5

CamScanner

D9 Mit éreztél közvetlenül AZUTÁN, hogy ez megtörtént?					
Boldogságot, örömöt	1	2	3	4	5
Megkönnyebbülést	1	2	3	4	5
Idegességet	1	2	3	4	5
Unalmat	1	2	3	4	5
Haragudtam magamra	1	2	3	4	5
Haragudtam másokra	1	2	3	4	5
Szorongást, aggodalmat	1	2	3	4	5
Szomorúságot	1	2	3	4	5
Bűntudatot	1	2	3	4	5
Mást is éreztem (ha igen, írd le, mit):.....	1	2	3	4	5

D10 Miért csináltad mindezt? (Miért szoktad megégetni magadat?)					
Hogy némi örömöt érezzek	1	2	3	4	5
Hogy elkerüljem vagy elnyomjam a negatív érzéseket	1	2	3	4	5
Hogy elkerüljem vagy elnyomjam a fájdalmas gondolatokat vagy emlékeket	1	2	3	4	5
Hogy egy homályos, kábult vagy eltompult állapotba kerüljek	1	2	3	4	5
Hogy figyelmet kapjak másoktól	1	2	3	4	5
Hogy kimeneküljek egy homályos, kábult vagy eltompult állapotból	1	2	3	4	5
Hogy megbüntessem magam	1	2	3	4	5
Hogy elcsúfítsam magam	1	2	3	4	5
Hogy elkerüljem vagy elnyomjam az öngyilkossági gondolatokat	1	2	3	4	
Hogy megmutassam magamnak, hogy milyen erős vagyok	1	2	3	4	
Hogy megmutassam másoknak, hogy milyen erős vagyok	1	2	3	4	
Hogy elkerüljem azt, hogy valami olyan kellemetlen dolgot csináljak, amit nem akarok megtenni	1	2	3	4	
Hogy ne kelljen iskolába menni vagy dolgozni, vagy valami mást csinálni	1	2	3	4	
Hogy ne kelljen másokkal együtt lennem	1	2	3	4	
Más ok miatt tettem (írd ide, hogy miért):.....	1	2	3	4	

CamScanner

E1 Mikor *HARAPTAD MEG* magad szándékosan utoljára?

- kevesebb, mint egy hete (→ ugorj az E2 kérdésre)
- egy hete (→ ugorj az E2 kérdésre)
- egy hónapja (→ ugorj az E2 kérdésre)
- néhány hónapja (→ ugorj az F1 kérdésre)
- több mint egy éve (→ ugorj az F1 kérdésre)
- soha (→ ugorj az F1 kérdésre)

E2 Melyik testrészed/testrészeid sértetted meg így (megharapással) a legtöbbször? (Több választás is lehetséges.)

- fej, nyak
- karok, kezek, ujjak, körmök
- törzs, has, fenék
- lábak, lábfej, talp, lábujjak
- mellek, nemi szervek

E3 Az elmúlt egy hónapban hány napon történt ilyen?

- 1-5 nap között
- 6-10 nap között
- 11-15 nap között
- több mint 15 napon

E4 Egy nap alatt átlagban hányszor fordult mindez elő?

- kevesebb mint egyszer egy nap / egyáltalán nem fordult elő
- 1-szer vagy 2-szer egy nap
- 3-szor vagy 4-szer egy nap
- 5-ször vagy annál többször egy nap

E5 Milyen gyakran éreztél közben fájdalmat?

- soha
- néha
- gyakran
- mindig

E6 Mennyire (milyen mértékben) éreztél közben fájdalmat?

- semennyire
- enyhén
- közepesen
- erősen
- nagyon erősen

E7 Amikor ezt tettem, akkor...				
1 = Soha; 2 = Néha; 3 = Gyakran; 4 = Mindig				
Azt előre pontosan elterveztem.	1	2	3	4
Tudatában voltam annak, hogy hogyan történt mindez.	1	2	3	4
Elláttam a sebe(i)met.	1	2	3	4
Eltitkoltam mindezt mások elől.	1	2	3	4

1 = Egyáltalán nem; 2 = Egy kicsit; 3 = Közepesen; 4 = Nagyon; 5= Nagyon-nagyon

E8 Mit éreztél közvetlenül AZELŐTT, hogy ez megtörtént?					
Boldogságot, örömöt	1	2	3	4	5
Megkönnyebbülést	1	2	3	4	5
Idegességet	1	2	3	4	5
Unalmat	1	2	3	4	5
Haragudtam magamra	1	2	3	4	5
Haragudtam másokra	1	2	3	4	5
Szorongást, aggodalmat	1	2	3	4	5
Szomorúságot	1	2	3	4	5
Bűntudatot	1	2	3	4	5
Mást is éreztem (ha igen, írd le, mit):.....	1	2	3	4	5

CamScanner

E9 Mit éreztél közvetlenül AZUTÁN, hogy ez megtörtént?					
Boldogságot, örömöt	1	2	3	4	5
Megkönnyebbülést	1	2	3	4	5
Idegességet	1	2	3	4	5
Unalmat	1	2	3	4	5
Haragudtam magamra	1	2	3	4	5
Haragudtam másokra	1	2	3	4	5
Szorongást, aggodalmat	1	2	3	4	5
Szomorúságot	1	2	3	4	5
Bűntudatot	1	2	3	4	5
Mást is éreztem (ha igen, írd le, mit):.....	1	2	3	4	5

E10 Miért csináltad mindezt? (Miért szoktad megharapni magadat?)					
Hogy némi örömöt érezzek	1	2	3	4	5
Hogy elkerüljem vagy elnyomjam a negatív érzéseket	1	2	3	4	5
Hogy elkerüljem vagy elnyomjam a fájdalmas gondolatokat vagy emlékeket	1	2	3	4	5
Hogy egy homályos, kábult vagy eltompult állapotba kerüljek	1	2	3	4	5
Hogy figyelmet kapjak másoktól	1	2	3	4	5
Hogy kimeneküljek egy homályos, kábult vagy eltompult állapotból	1	2	3	4	5
Hogy megbüntessem magam	1	2	3	4	5
Hogy elcsúfítsam magam	1	2	3	4	5
Hogy elkerüljem vagy elnyomjam az öngyilkossági gondolatokat	1	2	3	4	5
Hogy megmutassam magamnak, hogy milyen erős vagyok	1	2	3	4	
Hogy megmutassam másoknak, hogy milyen erős vagyok	1	2	3	4	
Hogy elkerüljem azt, hogy valami olyan kellemetlen dolgot csináljak, amit nem akarok megtenni	1	2	3	4	
Hogy ne kelljen iskolába menni vagy dolgozni, vagy valami mást csinálni	1	2	3	4	
Hogy ne kelljen másokkal együtt lennem	1	2	3	4	
Más ok miatt tettem (írd ide, hogy miért):.....	1	2	3	4	

Okoztál-e MÁS FORMÁBAN magadnak sérülést? Ha igen, írd ide, hogyan:

.....

.....

CamScanner

F1 Mikor csináltál ilyet szándékosan utoljára?

- kevesebb, mint egy hete (→ ugorj az F2 kérdésre)
- egy hete (→ ugorj az F2 kérdésre)
- egy hónapja (→ ugorj az F2 kérdésre)
- néhány hónapja (→ vége a kérdőívnek)
- több mint egy éve (→ vége a kérdőívnek)

F2 Melyik testrészed/testrészeid sértetted meg így a legtöbbször?
(Több választás is lehetséges.)

- fej, nyak
- karok, kezek, ujjak, körmök
- törzs, has, fenék
- lábak, lábfej, talp, lábujjak
- mellek, nemi szervek

F3 Az elmúlt egy hónapban hány napon történt ilyen?

- 1-5 nap között
- 6-10 nap között
- 11-15 nap között
- több mint 15 napon

F4 Egy nap alatt átlagban hányszor fordult mindez elő?

- kevesebb mint egyszer egy nap / egyáltalán nem fordult elő
- 1-szer vagy 2-szer egy nap
- 3-szor vagy 4-szer egy nap
- 5-ször vagy annál többször egy nap

F5 Milyen gyakran éreztél közben fájdalmat?

- soha
- néha
- gyakran
- mindig

F6 Mennyire (milyen mértékben) éreztél közben fájdalmat?

- semennyire
- enyhén
- közepesen
- erősen
- nagyon erősen

F7 Amikor ezt tettem, akkor...				
1 = Soha; 2 = Néha; 3 = Gyakran; 4 = Mindig				
Azt előre pontosan elterveztem.	1	2	3	4
Tudatában voltam annak, hogy hogyan történt mindez.	1	2	3	4
Elláttam a sebe(i)met.	1	2	3	4
Eltitkoltam mindezt mások elől.	1	2	3	4

1 = Egyáltalán nem; 2 = Egy kicsit; 3 = Közepesen; 4 = Nagyon; 5= Nagyon-nagyon

F8 Mit éreztél közvetlenül AZELŐTT, hogy ez megtörtént?					
Boldogságot, örömöt	1	2	3	4	5
Megkönnyebbülést	1	2	3	4	5
Idegességet	1	2	3	4	5
Unalmat	1	2	3	4	5
Haragudtam magamra	1	2	3	4	5
Haragudtam másokra	1	2	3	4	5
Szorongást, aggodalmat	1	2	3	4	5
Szomorúságot	1	2	3	4	5
Bűntudatot	1	2	3	4	5
Mást is éreztem (ha igen, írd le, mit):.....	1	2	3	4	5

CamScanner

F9 Mit éreztél közvetlenül AZUTÁN, hogy ez megtörtént?					
Boldogságot, örömöt	1	2	3	4	5
Megkönnyebbülést	1	2	3	4	5
Idegességet	1	2	3	4	5
Unalmat	1	2	3	4	5
Haragudtam magamra	1	2	3	4	5
Haragudtam másokra	1	2	3	4	5
Szorongást, aggodalmat	1	2	3	4	5
Szomorúságot	1	2	3	4	5
Bűntudatot	1	2	3	4	5
Mást is éreztem (ha igen, írd le, mit):.....	1	2	3	4	5

F10 Miért csináltad mindezt?					
Hogy némi örömöt érezzek	1	2	3	4	5
Hogy elkerüljem vagy elnyomjam a negatív érzéseket	1	2	3	4	5
Hogy elkerüljem vagy elnyomjam a fájdalmas gondolatokat vagy emlékeket	1	2	3	4	5
Hogy egy homályos, kábult vagy eltompult állapotba kerüljek	1	2	3	4	5
Hogy figyelmet kapjak másoktól	1	2	3	4	5
Hogy kimeneküljek egy homályos, kábult vagy eltompult állapotból	1	2	3	4	5
Hogy megbüntessem magam	1	2	3	4	5
Hogy elcsúfítsam magam	1	2	3	4	5
Hogy elkerüljem vagy elnyomjam az öngyilkossági gondolatokat	1	2	3	4	5
Hogy megmutassam magamnak, hogy milyen erős vagyok	1	2	3	4	5
Hogy megmutassam másoknak, hogy milyen erős vagyok	1	2	3	4	5
Hogy elkerüljem azt, hogy valami olyan kellemetlen dolgot csináljak, amit nem akarok megtenni	1	2	3	4	5
Hogy ne kelljen iskolába menni vagy dolgozni, vagy valami mást csinálni	1	2	3	4	5
Hogy ne kelljen másokkal együtt lennem	1	2	3	4	5
Más ok miatt tettem (írd ide, hogy miért):	1	2	3	4	5

Kiértékelés (Claes és Vandereycken, 2007b alapján):

A8-F8 kérdéscsoport esetében:

Pozitív érzelmek önsértés előtt: boldogság; megkönnyebbülés.

Negatív érzelmek önsértés előtt: harag önmagára; harag másokra; szorongás; szomorúság; bűntudat.

A9-F9 kérdéscsoport esetében:

Pozitív érzelmek önsértés után: boldogság; megkönnyebbülés.

Negatív érzelmek önsértés után: harag önmagára; harag másokra; szorongás; szomorúság; bűntudat.

A10-F10 kérdéscsoport esetében:

Automatikus-pozitív megerősítő funkció: 6., 7., 8., 9. tétel.

Automatikus-negatív megerősítő funkció: 2., 3., 4 tétel.

Pozitív szociális megerősítés: 1., 5., 10., 11. tétel.

CamScanner

Hivatkozások

American Psychiatric Association (2000). *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders – Text Revision (DSM-IV-TR)*. Washington DC: American Psychiatric Association.

American Psychiatric Association (2013). *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, 5th ed.* Washington DC: American Psychiatric Association.

Andover, M. S., & Gibb, B. E. (2010). Non-suicidal self-injury, attempted suicide, and suicidal intent among psychiatric inpatients. *Psychiatry Research, 178*, 101-105.

Briere, J., & Gil, E. (1998). Self-mutiliation in clinical and general population samples: Prevalence, correlates, and functions. *American Journal of Orthopsychiatry, 68*, 609-620.

Brown, M. Z., Comtois, K. A., & Linehan, M. M. (2002). Reasons for suicide attempts and nonsuicidal self-injury in women with borderline personality disorder. *Journal of Abnormal Psychology, 111*, 198-202.

Claes, L., & Vandereycken, W. (2007a). Self-injurious behavior: Differential diagnosis and functional differentiation. *Comprehensive Psychiatry, 48*, 137-144.

Claes, L., & Vandereycken, W. (2007b). The Self-Injury Questionnaire - Treatment Related (SIQ-TR): Construction, reliabilty, and validity in a sample of female eating disorder patients. In P. M. Goldfarb (Ed.), *Psychological Tests and Testing Research Trends* (pp. 111-139). New York: Nova Science Publishers.

Favazza, A. (1986). *Self-Harm Behavior Survey.* Columbia: MI.

Gratz, K. L. (2001). Measurement of deliberate self-harm: preliminary data on the Deliberate Self-Harm Inventory. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment, 23*(4), 253-263.

Herpertz, S. (1995). Self-injurious behaviour: Psychopathological and nosological characteristics in subtypes of self-injurers. *Acta Psychiatrica Scandinavica, 91*, 57-68.

Houben, M., Claes, L., Vansteelandt, K., Berens, A., Sleuwaegen, E., & Kuppens, P. (2016). The Emotion Regulation Function of Nonsuicidal Self-Injury: A Momentary Assessment Study in Inpatients With Borderline Personality Disorder Features. *Journal of Abnormal Psychology, 26*(1), 89–95. http://dx.doi.org/10.1037/abn0000229

In-Albon, T., Ruf, C., & Schmid, M. (2013). Proposed diagnostic criteria for the DSM-5 of nonsuicidal self-injury in female adolescents: Diagnostic and clinical correlates. *Psychiatry Journal*. http://dx.doi.org/10.1155/2013/159208

Jacobson, C. M., & Gould, M. (2007). The epidemiology and phenomenology of non-suicidal self-injurious behavior among adolescents: A critical review of the literature. *Archives of Suicide Research, 11*(2), 129-147.

Klonsky, E. D. (2011). Non-suicidal self-injury in United States adults: Prevalence, sociodemographics, topography and functions. *Psychological Medicine, 41*, 1981-1986.

Klonsky, E. D., Oltmanns, T. F., & Tukrheimer, E. (2003). Deliberate self-harm in a nonclinical population: Prevalence and psychological correlates. *American Journal of Psychiatry, 160*, 1501-1508.

Lloyd-Richardson, E. E., Perrine, N., Dierker, L., & Kelley, M. L. (2007). Characteristics and functions of non-suicidal self-injury in a community sample of adolescents. *Psychological Medicine, 37*, 1183-1192.

Nock, M. K., & Prinstein, M. J. (2004). A functional approach to the assessment of self-mutilative behavior. *Journal of Consulting and Clinical Psychology, 72*, 885-890.

Nock, M. K., & Prinstein, M. J. (2005). Contextual features and behavioral functions of self-mutilation among adolescents. *Journal of Abnormal Psychology, 114*, 140-146.

Reinhardt M., Drubina B., Horváth Zs., Kökönyei Gy. (2020). A nem öngyilkossági szándékkal történő önsértés komplex felmérése – a Kezelésközpontú Önsértés Kérdőív (SIQ-TR) magyar adaptációja. *Mentálhigiéné és Pszichoszomatika, 21*(2), 121-175. doi: 10.1556/0406.21.2020.007

Saraff, P. D., & Pepper, C. M. (2014). Functions, lifetime frequency, and variety of methods of non-suicidal self-injury among college students. *Psychiatry Research, 219*(2), 298-304.

Sansone, R. A., & Sansone, L. A. (2010). Measuring self-harm behavior with the Self-Harm Inventory. *Psychiatry (Edgemont), 7*(4), 16-20.

Suyemoto, K. L. (1998). The functions of self-mutilation. *Clinical Psychology Review, 18*, 531-554.

Vanderlinden, J., & Vandereycken, W. (1997). *Trauma, dissociation, and impulse dyscontrol in eating disorders.* New York-London: Brunner/Mazel - Taylor & Francis.

Veague, H. B., Collins, C., & Levitt, P. (2008). *Cutting and Self-Harm*. New York: Infobase Publishing.

Victor, S. E., & Klonsky, E. D. (2014). Correlates of suicide attempts among self-injurers: A meta-analysis. *Clinical Psychology Review, 34*, 282-297.

Washburn, J. J., Potthoff, L. M., Juzwin, K. R., & Styer, D. M. (2015). Assessing DSM-5 nonsuicidal self-injury disorder in a clinical sample. *Psychological Assessment, 27*(1), 31-41.

Zelkowitz, R. L., Porter, A. C., Heiman, E. R., & Cole, D. A. (2017). Social exposure and emotion dysregulation: Main effects in relation to nonsuicidal self-injury. *Journal of Adolescence, 60*, 94-103.

CamScanner